

Erasmus+

Na żadnym z naszych międzynarodowych spotkań w Polsce nie zabrakło wizyty w oddziale Muzeum Historycznego m. st. Warszawy „Korczkianum”, które mieści się w historycznym budynku Domu Sierot, założonego przez Janusza Korczaka. Podczas prelekcji wygłoszonej przez panią dyrektor mogliśmy bliżej poznać tę postać.

Biografia

Janusz Korczak, był lekarzem, pisarzem i pedagogiem, prekursorem praw dziecka. Naprawdę nazywał się Henryk Goldszmit – nazwisko Janusz Korczak jest pseudonimem artystycznym przyjętym z powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego. Po raz pierwszy Janusz Korczak posłużył się nim w wieku 20 lat podpisując nim swoje teksty literackie wysyłane na konkurs.

- Urodził się w Warszawie w 1878 lub 1879 r. w zasymilowanej, spolszczonej rodzinie żydowskiej. Jego ojciec był cenionym prawnikiem. Ze względu na przedwczesną śmierć ojca Janusz Korczak w młodości musiał stawiać czoła ubóstwu.

- Ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Warszawskim i pracował jako lekarz m. in. w szpitalu przy ul. Siennej w Warszawie.
- Od 1911 roku wraz ze Stefanią Wilczyńską prowadził żydowski Dom Sierot. Po pierwszej wojnie światowej pracował także w polskim domu dziecka „Nasz Dom”.
- W 1926 roku założył gazetę „Mały Przegląd” redagowaną przez dzieci.
- Wygłaszał też w Polskim Radiu, jako Stary Doktor prelekcje na tematy wychowawcze.
- Jesienią 1940 r. Dom Sierot – jako instytucja żydowska – nakazem okupanta został przesiedlony do getta warszawskiego. Pierwszą siedzibą Domu Sierot na terenie getta był budynek przy ul. Chłodnej 33. Teren getta był jednak stale zmniejszany i w październiku 1941 r. Dom Sierot został po raz kolejny przeniesiony na ul. Sienną 16 / Śliską 9, (miejsce, gdzie obecnie stoi Pałac Kultury i Nauki). Korczak mimo tragicznej sytuacji w getcie wraz ze Stefanią Wilczyńską prowadził dalej Dom i starał się, by życie dzieci płynęło normalnym rytmem, by zachowane zostały dawne zasady i przyzwyczajenia (wspólna nauka, wspólne spotkania przy posiłkach). Walczył również cały czas o środki finansowe na utrzymanie dzieci.
- W listopadzie 1940 roku Janusz Korczak został aresztowany przez Niemców za brak obowiązkowej opaski z gwiazdą Dawida, i osadzony na kilka tygodni na Pawiaku. Został zwolniony w grudniu 1940.
- Na początku 1942 r. podjął się oficjalnie opieki nad znajdującą się w tragicznej sytuacji placówką dla sierot – Głównym Domem Schronienia – przy ul. Dzielnej 39.
- Od maja 1942 roku pisał „Pamiętnik”, który ukazywał tragiczny obraz hitlerowskiej okupacji. Maszynopis został wyniesiony z getta, kilka dni po wywiezieniu Domu Sierot do Treblinki.
- W sierpniu 1942 podczas likwidacji getta wraz ze swoimi wychowankami został wyprowadzony na Umschlagplatz, gdzie załadowano ich do wagonów jadących do obozu zagłady Treblinka.

Joanna Olczak-Ronnikier, autorka książki „Korczak, próba biografii” napisała:

„Męstwo jego życia zostało zepchnięte w cień przez męstwo śmierci. ... Na pewno tam gdzieś w górze boleśnie uraża go fakt, że wierność dzieciom w chwili ostatecznej próby uważana jest za jego główną zasługę. Tak jakby domniemywano, że mógł zaprzeczyć sam sobie, zdradzić na starość sprawę, dla której w młodości zrezygnował z własnej rodziny, kariery naukowej, sławy pisarskiej.”

Korczak - Pedagog

„Nie ma dzieci – są ludzie, ale o innej skali pojęć, innym zasobie doświadczenia, innych popędach, innej grze uczuć. Pamiętaj, że my ich nie znamy”.

Swoją koncepcję pedagogiczną Korczak oparł na poszanowaniu godności dziecka i wspieraniu samodzielnej aktywności dzieci.

Dzieci mogły poczuć się współorganizatorami Domu Sierot. W domu przy Krochmalnej funkcjonował sejm oraz sąd koleżeński. Każdy wychowanek miał prawo podać do sądu kolegę, a także wychowawcę – sędziami były dzieci. W Domu Sierot istniały również – innowacyjne jak na owe czasy - gazetka, tablica ogłoszeń, skrzynka do listów.

Słowo pisane Korczak uważał za bardzo istotne. Sądził, że jest wiele rzeczy, o których dziecko nie powie, ale może napisze. To założenie przyświecało Korczakowi przy redagowaniu dziecięcej gazety „Mały Przegląd”.

„Mały Przegląd”

„Mały Przegląd” to gazetka redagowana i pisana przez dzieci, pozbawiona moralizatorskiego tonu. W artykułach dzieci pisały głównie o swoich codziennych problemach i otaczającej je rzeczywistości.

Fenomen „Małego Przeglądu” polegał na tym, że był on skierowany głównie do dzieci żydowskich ale czytały i pisały do niego niekiedy także dzieci polskie.

Janusz Korczak - pisarz

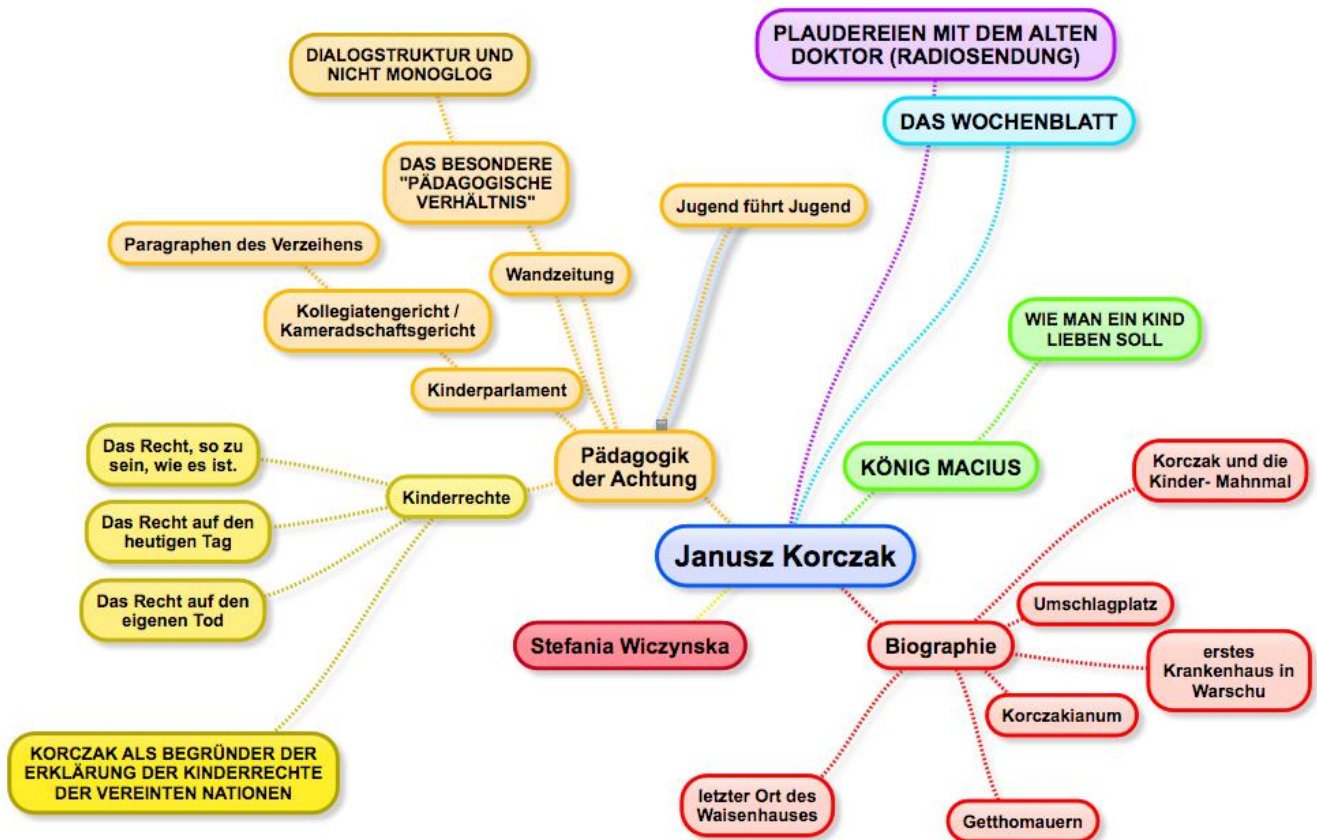
„Pan Doktor mówi, że jeśli przed snem nie poczyta książki to czuje się, jakby szedł spać nie umyty. Nas też zachęca do czytania.”

Janusz Korczak pisał nie tylko utwory dla dzieci ale również książki ze swoimi przemyśleniami na tematy wychowawcze.

Wybrane utwory Janusza Korczaka:

- „Moški, Joški i Srule”, 1910
- „Józki, Jaški i Franki”, 1911
- „Jak kochać dziecko”, t. 1, 1920
- „Jak kochać dziecko”, t. 2, 1921
- „Bankructwo małego Dżeka”, 1926
- „Król Maciuś Pierwszy”, 1928
- „Prawo dziecka do szacunku”, 1929
- „Król Maciuś na wyspie bezludnej”, 1931
- „Kajtuś Czarodziej”
- „Pedagogika żartobliwa”, 1939

Mind Mapping

Źródła:

- „Janusz Korczak”, Agnieszka Witkowska (Korczakianum), grudzień 2011
- „Korczak – pedagog”, Mikołaj Gliński, grudzień 2012
- „Pamiętnik Blumki”, Iwona Chmielewska, Poznań 2012
- „Korczak. Próba biografii”, Joanna Olczak-Ronnikier, Warszawa

Janusz Korczak

Börde-Berufskolleg, Soest

GOE3A – Part 1

We are nearly done with our work. We thought it would be a good idea to present the results as Prezi-presentations. Unfortunately, there is no possibility to upload Prezi-presentations in a direct way. So please use the links below to get access to the the results of the German students. You will need a Prezi account (free of charge) and a new flash-player. Please contact us, if you have any technical problems.

- **Biography of Janusz Korczak (by Bettina, Kathrin, Lena, Jasmin):**

[Janusz Korczak](#)

- **Pedagogical reation by Janusz Korczak**

http://prezi.com/vr4jonguq0y9/the-pedagogical-relation-by-janusz-korczak/?utm_campaign=share&utm_medium=email

- **Children´s Rights:**

http://prezi.com/tqnnq2htudt_/edit/?utm_campaign=share&utm_medium=email

- **Principels of Janusz Korczak:**

http://prezi.com/99xlvzffixl_/edit/?utm_campaign=share&utm_medium=email

to be continued!

Greetings from Soest,

the GOE3A

KE i NA nie ponoszą odpowiedzialności za treści zawarte w publikacji.